

Karlovku chce vést lékař či biolog

Univerzita Karlova, jež má devítimiliardový rozpočet, volí rektora • Rozhodovat se bude 20. října, v den parlamentních voleb

MARTIN RYCHLÍK

PRAHA V Česku se neschyluje pouze ke sněmovním či prezidentským volbám. I řadu veřejných vysokých škol čeká volební podzim – nové rektory si brzy vybere České vysoké učení technické, Univerzita Palackého v Olomouci nebo i největší škola v tuzemsku: Univerzita Karlova (UK).

Tam se rýsuje tak trochu souboj pragmatismu s idealismem. Politicky zdatného rektora Tomáše Zimu (51), jenž nyní předsedá i vlivné České konferenci rektorů, vyzve v pátek 20. října – tedy přímo v den sněmovních voleb – o čtyři roky mladší přírodovědec a oblíbený pedagog Jan Černý.

Zimu nominovalo deset fakultních senátů, Černého dva – z filozofické a přírodovědecké fakulty.

„Rozdíl je ale dán tím, že od oznámení mé kandidatury zasedalo jen pět senátů, takže mě vlastně podpořily dvě fakulty z pěti, což není tak špatné. Kromě toho jsem po ohlášení své kandidatury využil i možnost nominace na záměrně podřízené od členů akademické obce. Těch jsem získal přes 400,“ řekl LN Černý, k jehož podporovatelům patří i jeho někdejší školitel Václav Hořejší nebo přední světový botanik Petr Pyšek.

Obhájce začal už v předstihu

Rektor Zima obcházel univerzitní součásti již od jara, když předtím v LN ohlásil svůj záměr opět vést prestižní školu s více než devítimiliardovým rozpočtem a sedmnácti fakultami. Za Zimovým týmem je dost práce: kromě vědeckých výstupů se UK angažuje v Lize ev-

ropských výzkumných univerzit (LERU), zřídila mezinárodní radu se členem nobelistou Aaronem Ciechanoverem nebo programy na podporu excelentní vědy.

S výtka, že starost o výuku jde až ve druhém sledu, Zima nesoouhlasí. „To je nesmysl. Výuku nedělá rektorát, ale učitelé a já věřím, že většina z nich dobře předává studentům nejen odborné, ale i lidské zkušenosti. Zavedli jsme Cenu Arnošta z Pardubic pro vynikající pedagogy, což na škole chybělo. Intenzivně jednáme s fakultami při přípravě studijních programů. Zřídili jsme i Centrum pedagogických dovedností, které je pro všechny učitele UK: první kurz byl obsazen během jediné hodiny, byl o něj veliký zájem,“ řekl LN Zima. Ten brzy představí i akreditaci pro celou instituci.

Pro oba kandidáty jsou zásadní miliardové investiční záměry: středisko Biocev ve Vestci u Prahy, centrum Mephared v Hradci Králové nebo Kampus Albertov.

„Ten považuji za nesmírně cennou a potřebnou investici. Učíme totiž ve víceméně stejných prostorech, budujeme po adaptovaných půdách a sklápích, přednášky a cvičení nejsme schopni leckdy urozvrhnout... Albertov navíc vnímám jako šanci, která se netýká jen pár fakult, ale celé UK. Díky takové infrastruktuře se můžeme posunout dál, do nových oborů se mohou zapojit i jiné fakulty,“ nastiňuje Černý, jenž býval proděkanem „přírodovědy“. U zrodu projektu byl též Zima, dvojnásobný exděkan 1. lékařské fakulty UK.

Ani jeden z kandidátů nechtěl předčasné hovořit o svém týmu

prorektorů, nicméně Zima naznačil, že by klidně pokračoval s podobným obsazením: „Jsem primárně konzervativní člověk, takže nepředpokládám výrazné změny,“ řekl 508. rektor v dějinách.

Výsledek, o němž už příští týden rozhodne sedmdesátka senátorů UK, nechtěl ani jeden z profesorů tipovat. Oba chtějí zvítězit.

Už zítra se oficiálně představí akademické obci. První kolo tajné volby, ve které může vyhrát adept, jenž získá nadpoloviční většinu hlasů všech senátorů, se koná 20. října. Případná další kola proběhnou v listopadu. Vítěze musí jmenovat prezident ČR.

LIDOVKY.cz
Více o volbě rektora UK čtěte na www.lidovky.cz

Zima: Naši absolventi musí být úspěšní i v roce 2050

MARTIN RYCHLÍK

LN Co vám funkce dala? Máte evidentně stále plno práce.

Na hodné práce jsem byl zvyklý i předtím. Přineslo mi to setkání s řadou zajímavých lidí a také poznání, že Univerzita Karlova je krásný a bohatý celek, který je respektován nejen u nás, ale i v zahraničí. Samozřejmě mi to přineslo také více starostí a šedin...

LN Přesto jdete post obhajovat.

Ano, protože jsme s mým týmem rozjeli řadu projektů. Jedním z těch velkých je institucionální akreditace či systém komplexní podpory vědy na UK, díky němuž již první z nositelů programu *Primus* dostal grant Evropské výzkumné rady (ERC). Zdá se, že jdeme správnou cestou, dále rozvíjíme mezinárodní spolupráci a partnerství nejen s evropskými univerzitami. Člověk za to cítí odpovědnost a neslyšel jsem nějaké zásadní výtky; někomu se jistě něco nelíbí, ale takový je život. Říkám na všech sedmnácti fakul-

tách to samé: musí se hledat harmonie a solidarita, nelze se tvářit a mluvit na každé fakultě jinak.

LN Máte obsáhlý program, ale: jaké tři priority nabízáte?

První je dokončení institucionální akreditace a příprava robustních, moderních, ale i tradičních studijních programů, tak aby naši absolventi byli úspěšní i kolem roku 2050. Pro to je nyní jedinečná příležitost; jsme první vysokou školou v ČR, která tuto akreditaci předloží. Druhou prioritou je prosadit model hodnocení vysokých škol v souladu s *Metodikou 2017+* za výzkumné výsledky. Třetí věc se týká upevnění pozice UK v mezinárodním kontextu včetně spolupráce s prestižními zahraničními univerzitami – koncem roku budeme uzavírat partnerství s Curyšskou univerzitou.

LN Česká veřejnost se zajímá o žebříčky škol, ale laici se dívají zprávně, jak „nízko“ UK je.

Společnost si to žádá, ale poměří se v nich různé veličiny. Exis-

tují i rankiny, které jsou velmi respektované. A ty ukazují i silný vztah ekonomické síly dané školy k postavení v žebříčku. Je to otázka toho, jak které státy investují do svého školství; v případě českého vysokého školství, jehož rozpočet bude navýšen poprvé po mnoha letech, se někdy divím, že jsme s těmi prostředky na takových pozicích, na jakých jsme.

LN Takže Karlovka s 9,5 miliardami korun rozpočtu má realisticky na to, být kolem 300. světové pozice – a jde o maximum?

Realisticky vzato se kolem této příčky můžeme pohybovat. Jak říkám, do popředí vstupují univerzity, jež mají mnohonásobně vyšší rozpočty. Státy jako Čína nebo Německo své prestižní univerzity hodně podporují, aby se někam posunuly, což se v Česku neděje.

LN Nemá UK rezervy ve vzniku spin-off firem a projektů, které pak generují vlastní zisky?

Poslední dobou se této oblasti intenzivně věnujeme. Dochází k násobení částky, kterou tak získáváme. Ale je to běh na dlouhou trať; jen si vezměme, že když před deseti lety transferové středisko UK vznikalo, hovořit u nás o spolupráci s průmyslem bylo považováno za skoro „kacířské“. Spolu pracujeme například s univerzitou v Lovani, jež má v transferu technologií velké know-how, a oni říkají: „Když do toho budete deset patnáct let sami investovat, pak to i začne něco přinášet.“

LN Jak nahlížíte svého soka?

Profesora Černého vnímám jako velmi dobrého učitele, jako člověka, který vede biologické olympiády a dobře přednáší. Nemám ale znalosti o tom, jak dobře zná či nezná součásti univerzity.

Tomáš Zima (51)

- Od února 2014 zastává **post 508. rektora** Univerzity Karlovy.
- Už pár let je rovněž **předsedou České konference rektorů (ČKR)**.
- Vystudoval medicínu** na Univerzitě Karlově (1990).
- Od roku 2001 je **profesorem lékařské chemie** a biochemie.
- Po dvě období byl **děkanem 1. LF UK** (v letech 2005 až 2012).
- Odborně se věnuje klinické biochemii a také **nefrologii čili diagnóze a léčbě ledvin**.
- Je autorem **více než 300 studií**, které byly citovány 4000krát.
- Nestraník. V letech 1984 až 1990 byl ovšem **členem KSČ**.
- Je ženatý. Vychovává **dvě děti**.

Černý: Univerzita je ekosystém, který má na víc

MARTIN RYCHLÍK

LN Proč jste se rozhodl kandidovat proti Tomáši Zimovi? Asi s tím rektor už moc nepočítal.

Asi ne. Nepočítali s tím ostatně ani mnozí další. Pan rektor je ve své funkci velmi výkonný a neudělal mnoho vážnějších chyb, ale mluvil jsem už dřív s řadou lidí, kterým se nepozdávala jeho autoritativnost a neochota otevírat určitá témata a vést diskusi. Když jsem se pak stal členem Akademického senátu UK, nabyl jsem dojmu, že bychom mohli fungovat lépe. A postupně ve mně sílilo přesvědčení, že naše univerzita má na víc, že málo pracuje sama se sebou...

LN Jak to myslíte?

Že je spokojená, nesnaží se zásadně zlepšovat. Navíc nevidím aktivitu zdola, spontaneitu. Chci do tohoto až příliš pragmatického prostředí přinést důvěru a vizi, která pro nás bude vzpruhou.

LN Vedl vás k tomu někdo?

Oslovila mě skupina lidí z různých fakult. Zpočátku jsem trochu váhal, nicméně po diskusích jsem jednoduše cítil velkou podporu od lidí kolem sebe, jednak jsem se osobně přesvědčil, že univerzita má co nabídnout. Na univerzitě řada věcí nefunguje dobře, je potřeba je zlepšit. Rád užívám příležitost, že Univerzita Karlova je spící obr, jehož je potřeba probudit.

LN Jaké máte tři priority?

První prioritou je jasná: podpora kvality a různorodosti oborů na naší univerzitě. Zejména to druhé představuje bohatství, kterého bychom se měli snažit využít i v kontextu nové institucionální akreditace: aby vznikaly nové studijní obory, třeba typu bioinformatika, kte-

ré budou příkladem mezifakultního sdílení know-how a které budou mezinárodně kompetitivní. Potřebujeme proto zavést mechanismy, jež budou napomáhat spíše spolupráci než oddělování fakult. Pokud se na třech fakultách dělají analogické věci, může vzniknout dobrý mezifakultní obor, který přitáhne schopné lidi. Bohužel v řadě oborů už naše univerzita není v Česku školou první volby... Druhou prioritou je internacionalizace: fungování univerzity bychom měli nastavit tak, aby více lákala zahraniční odborníky a studenty. To je věc, kterou UK nesmírně potřebuje, zvláště ve vědě. Třetí je lepší vzdělávání učitelů. Pro mnohé je taková priorita překvapivá, ale péče o to, abychom měli co nejvzdělanější učitele, je životně důležitá, a to nejen pro univerzitu, ale pro celé školství. UK by měla více prorůstat i do středních škol, hledat talenty, být na tomto poli aktivnější. Podle mě jsme teď v zásadním, přelomovém období. Rozhoduje se o tom, zda zůstaneme tím, co jsme – tedy víceméně regionál-

ní univerzitou, byť s tradicí a s dobrým jménem –, anebo se otevřeme zahraničním studentům i mezinárodním inspiracím a staneme se významnou evropskou univerzitou.

LN Máte motto kandidatury?

Líbí se mi heslo z amerického znaku „E pluribus unum“, jednota v různorodosti. Anebo razím biologizující koncept: „Univerzita jako složitý ekosystém, který je provázaný spoustou spoluprací a aktivit občanské společnosti.“ Podle mě by dobrý rektor měl spoustu času trávit na jednotlivých součástech své univerzity, měl by ji znát, takže kdyby mi to vyšlo, budu se dva dny v týdnu – alespoň v prvním roce – snažit být na fakultách, chodit na senáty, na rozličné studentské akce...

LN Jak vnímáte svého rivala?

Jako velice silnou osobnost. Jako nesmírně pracovitého člověka, který zvládá obrovské penumzery řady aktivit, a to jak manažerských, tak odborných. Oba jsme ale typově dosti odlišní lidé.

FOTO ČTK

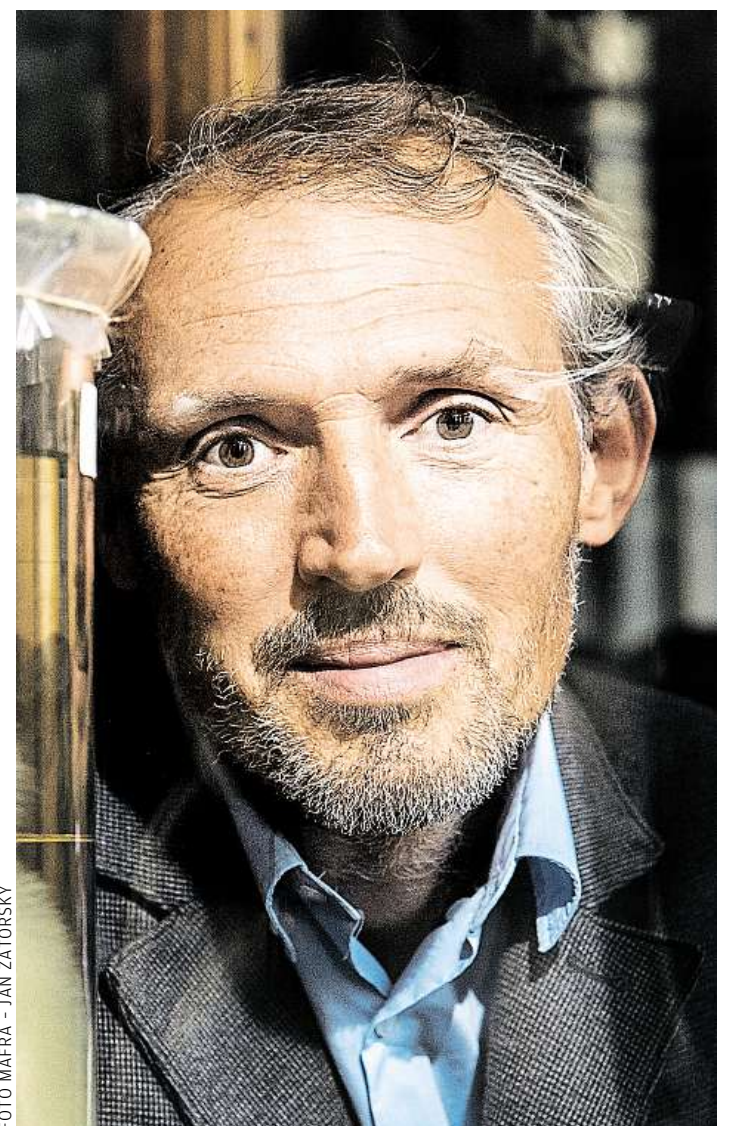

FOTO MAJRA - JAN ZÁTOŘSKÝ